

Khi Quỷ Vương ngự trị

LS .Nguyễn Đức Lập

1.

- Chú Hai à, rồi cái vụ Nông hội biểu mình nạp đất vô tập đoàn, chú mới tính sao đây

Hai Phòng, vừa nghe cái giọng lo lắng, rầu rầu của Sáu Minh, vừa ngó cái mặt bí xị của y, rung đùi, trả lời tỉnh khô:

- Thì cứ nạp đất vô tập đoàn, rồi vác cuốc đi làm mỗi ngày Người ta sẽ tính

điểm cho mình. Cuối mùa, người ta sẽ chia hoa màu cho mình ....

Sáu Minh, hình như bị chung hứng trước thái độ và lời lẽ của Hai Phòng, y tròn mắt:

- Bộ chú tính làm như vậy thiệt sao Bộ chú hông thắc mắc gì hết sao

Hai Phòng cười tươi, lắc đầu Cái miệng của lão móm xòm, răng cở rụng sạch trơn, không cười còn dễ coi, cười tươi chừng nào, cái lợi đen xì nhe ra chừng này, thiệt khó coi hết sức. Đã vậy, cặp mắt của lão còn lúng liếng đơng đưa một cách tinh nghịch.

Sáu Minh hậm hực nói thêm:

- Chú cũng biết mà, chú Hai Hồi tui với chú về đây khăn hoang, đất này toàn là rừng chồi Minh đã bỏ công bỏ của, đồ mồ hôi, sôi máu mắt mới trồng trọt được. Thím Hai cũng vì dọn rẫy mà bị rắn hổ mây cắn chết. Còn thằng Tài của tui thì đập nhằm lựu đạn mà banh thây Xương máu mình cũng đổ ra cho đất đai này đâu phải ít. Sao khi không khi không lại nạ cho người tả

Sáu Minh nói luôn một hơi dài Cái mặt lưỡi cày của y tái mét. Cặp mắt của y long lanh. Y ngưng nói rồi mà cặp môi của y vẫn còn giựt giựt liên hồi

Hai Phòng đảo mắt liếc quanh một vòng. Trong quán vắng ngắt vắng ngợ Thằng Xương, chủ quán, đang ngồi khoan tay rế ở gần cửa, ngó mông ra đường. Khách trong quán chỉ có mình lão và Sáu Minh.

Ngó bộ tịch của Sáu Minh, lão lại cười Lão hỏi ngược lại:

- Mày hông chịu rồi mày làm cái gì được sao Bộ mày tưởng mày làm "ông Hoàn, ông Trám" gì ở đây sao

Lão vươn hai tay lên trời, vắn vẹo thân mình một cách thoải mái:

- Tao thì dễ ợt. Ai biểu sao thì tao nghe vậy Ai làm sao thì tao làm vậy

Sáu Minh vùng vằng:

- Chuyện bằng trời mà chú nói sao nghe khỏe ẹ Hổng làm gì được thì ít nhất mình cũng phải tìm Nông hội mà hỏi cho ra lẽ chứ.

Hai Phòng lắc đầu:

- Hỏi cái gì nữa bây giờ? Nông hội đã họp hết đồng bào để nói rồi, giải thích rồi. Mày có thắc mắc, sao bữa đó mày không hỏi

Tự nhiên, lão xuống giọng buồn buồn n:

- Mà mày hỏi ai đây? Nông hội là ai? Thăng B? ay Mạnh ném ra, nó cũng như mày với tao. Nó cũng phá rừng, cuốc gốc thấy ông bà vải mới có được hai mẫu đất như bây giờ. Nhờ chút hơi hướm giao liên, tiếp tế gì đó của ông già vợ nó, nó được đề bạt làm trưởng ban Nông hội, chớ còn bản thân nó, nó có biết "nhân dân làm chủ" là cái gì đâu? Nó cũng đứt ruột đứt gan, nghiền răng mà nộp đất vậy.

Lão vói tay vỗ nhẹ lên vai Sáu Minh:

- Mày tính so đo, kèn cựa với nó làm gì. Chẳng qua nó cũng chỉ là cái thứ thiên lôi trên xã, trên huyện bảo sao thì nó về, nó phải nói y với mình như vậy, theo kiểu "dùi đánh đục, đục đánh sãng". Nó còn khổ hơn mình mà. Mình sướng hơn nó, vì buồn buồn mình còn kêu nó ra mà chửi được.

Càng nghe Hai Phòng nói, mặt mũi của Sáu Minh càng khó coi. Y rít lên:

- Rồi để y đó mà chịu được sao?

Hai Phòng thờ dãi, lão biết quá rành tánh tình của Sáu Minh. Bộ tịch của y bặm trợn, ô dề, tánh của y bộc trực, nóng nảy, nhưng y rất tốt bụng. Ngay từ hồi mới quen biết, mặc dầu lúc nào Sáu Minh cũng kêu lão bằng "chú Hai" nhưng riêng về phần lão, lão coi Sáu Minh như bạn.

Nhà Hai Phòng với nhà Sáu Minh cùng chung một cái hàng rào. Cuộc đất của lão và cuộc đất của Sáu Minh cũng nằm sát rành. Nhiều lần lão nói với Sáu Minh, "đông có mày, tây có tao". Nhiều lần, lão với Sáu Minh "tối lửa tắt đèn" có nhau. Vợ lão bị rắn cắn chết, một tay Sáu Minh lo lắng hết chớ ai, đi mua vải liệm cũng y, tháo bộ ván ra đóng hòm cũng y, đào huyệt cũng có tay y, đi quan hạ rộng gì cũng không thiếu mặt y. Còn khi con y bị lỵ, u đạn nổ banh xác, thì chính lão đi lượm từng miếng thịt văng tứ tung lung tàng chớ ai... Có món ngon, vật lạ gì, lão với Sáu Minh cũng chia sớt cho nhau.

Cây mít bên sà nước lão trở trái chiêng, tới chừng chín, lão ăn chưa được một góc tư, còn bao nhiêu, vợ chồng con cái nhà Sáu Minh ních hết. Trái

mãng cầu xiêm đầu mùa mà vợ Sáu Minh sắm soi mỗi ngày, Sáu Minh cũng hái đem qua cúng vợ lão

Hai Phòng liếc Sáu Minh, mặt lão buồn thiu bồn chồn Sáu Minh chán nản ngó thấy:

- Tui cũng đâu có dè tới chú mà cũng cúi mặt xuôi tay Mồ hôi nước mắt của mình mà sao để cho mất đi một cách dễ dàng như vậy

Hai Phòng liếc chừng thằng Xương, chủ quán. Thằng này, thiệt ra, không tới nỗi nào Khách tới quán, ai bàn tán chuyện chánh sách nhà nước, ai phê bình chánh quyền cách mạng, nó đều nghe đủ hết, nhưng nó không có tật bép xép. Nó kin miệng một cách khôn ngoan. Nhờ vậy mà quán nó mỗi ngày số khách ruột mỗi đông đúc hơn.

Hai Phòng lại vói tay vỗ lên vai Sáu Minh. Giọng lão buồn buồn:

- Sáu à, mày cũng biết tao rành quá rồi Chyê n không nên, không phải, không để gì mà tao nhịn. Mạng tao bây giờ là mạng cùi mà. Vợ chồng tao ăn ở với nhau mấy chục năm như hai con cá trê đực. Cho tới chết, bà cũng không để đá cho tao được một đứa con nào Nhiều khi ngó bầy con của mày mà tao rung rung nước mắt. Mặc dầu mày trẻ hơn tao, nhưng cả tao lẫn mày đều kể như bỏ rồi Có nghĩ cái gì, có tính cái gì, là tính cho sắp nhỏ. Tao với mày, cho dầu có ngoéo tay nhau mà làm tới, cũng là đơn phương độc mã mà thôi Lỡ khi thất bại rồi, con cái mày ai lo Con vợ mày nó bịnh cà rề tháng này qua tháng nọ ...

Hai mắt của Sáu Minh chớp lia chớp lịa ra chiều cảm động. Cái mặt của y vốn đã sáu trai, cục mịch, bây giờ y lại buồn bã, thấy càng thâm đậm thê lương.

Hai Phòng liếc chừng về phía thằng Xương. Lão hạ giọng nhỏ rúc:

- Cái chuyện tập đoàn này rồi cũng không đi tới đâu, bởi vì bụng dạ ai cũng không muốn. Ngay như thằng Bảy Mạnh, nó hồ hởi, phá n khởi hô hào động viên đồng bào, nhưng trong bụng nó cũng hời ôi

Lão gật gù:

- Làm một chuyện mà không ai muốn, tao hỏi mày, làm sao mà thành công cho được?

Sáu Minh thở hắt ra một cái Y ngập ngừng:

- Nói vậy... rồi... rồi... rồi làm sao đây

Hai Phòng nghiêm giọng:

Phải làm sao cho mùa tới có cái mà bỏ vô miệng. Không thôi sẽ đói rã ruột cả bấy Đám con lũ khủ của mày mà đói vài ngày, chắc tao với mày tự vận.

Sáu Minh kêu lên, giọng y khàn đặc:

- Tới nước non này thì tự vận thiệt rồi, chớ còn cái gì nữa Chắc tôi bóp cổ mẹ con nó trước, rồi tui đâm họng tui sạ Hậ u sự, chú rán sống mà lo liệu giùm.

Hai Phòng nạt ngang:

- Đừng nói bậy nói bạ mày CHuyện gì rồi i cũng từ từ mà tính. Cái tích gì mày đọc cho tao nghe đó, mày hông nhớ sao Gia Long tẩu quốc gì đó, chiến thuyền của Tây Sơn vây kín bốn bề ở gần cái đảo gì đó ... Cái đảo gì đó mày có nhớ không?

Sáu Minh nhú mày một hồi, rồi lắc đầu Y cầu nhàu:

- Tớ i nước non này mà chú còn ở đó nói tuồng tích, thiệt tui hết biết chú luôn.

Hai Phòng vẫn rề rà:

- Cái đảo gì thầy kệ nó. Hông nhớ thì thôi, cứ biết là cái đảo gì đó đư+ọc rồi Ai cũng tưởng là phen này đức Cao Hoàng khó thoát. Vậy mà rồi tự nhiên trời nổi cơn giông bão, ghe thuyền của Tây Sơn bị vùi dập ngã nghiêng, đức Cao Hoàng thoát thân khỏe rẹ..

Sáu Minh bực dọc:

- Mà cái chuyện đó đâu có liên quan gì với hoàn cảnh của mình bây giờ?

Hai Phòng mỉm cười Cặp mắt của lão long lanh tinh quái:

- Tao muốn nói với mày là chuyện gì cũng vậy, cũng có lối thoát hết. Mình

tính, rồi trời cũng tính ở tròng. Trời cho mây có vợ. Trời cho mây có một bầu lủ khủ, hồng phải để cho mây bóp cổ tụi nó chết hết rồi mây đâm họng mây luôn.

Giọng lão trở nên ngọt ngào thân mật:

- Chuyện đâu còn có đó, mây đừng lo nghĩ quá trí rồi làm càn. Đã tới nỗi nào đâu mà tính chuyện ẩu tả. Bây giờ, tao muốn bàn với mây như vậy..

Sáu Minh im lặng. Cặp mắt của y ngó lomlom vô cái miệng móm xòm của Hai Phòng mà chờ đợi Từ trước tới nay, y vẫn tin tưởng rất nhiều vô Hai Phòng. Y vẫn cho rằng lão bàn chuyện gì cũng vậy, đâu ra đó ...

Hai Phòng cầm lấy cái ly Còn có một chút cà phê ở đáy ly, lão ngửa cổ uống cạn. Lão vói tay lấy bình tích, rót đầy nước trà vôly, rồi cầm ly quất một hơi ngon lành. Lão khà một cái như bọm nhậu uống rượu

Sáu Minh có mùi nóng nảy Y rọ rọ cặp lông liên hồi

Hai Phòng hướn đái móc bịch thuốc rạ Sáu Minh ngó thấy điệu bộ vẩn thuốc của Hai Phòng mà phát bực. Miếng giấy quuyến nhỏ xíu, thuốc thì có vài sợi loe hoe như lông nách, vậy mà lão se tới se lui, thấy bắt nóng ruột.

Cho tới khi rít được một hơi, nhìn khói lơ mơ, Hai Phòng mới lên tiếng:

- Tao bàn với mây như vậy đây Dứt khoát là đầu mùa mưa này, đất của tao cũng như đất của mây không còn làm được nữa rồi..

Sáu Minh "xi" một hơi dài:

- Tưởng chú bàn cái gì. Chuyện đó bộ tui hồng biết sao

Hai Phòng xua tay:

- Mây sao nóng quá lẽ. Để tao nói cho có đầu có đuôi đã. Rồi, coi nhằm hay không nhằm, mây sẽ lên tiếng sau Tao bàn với mây như vậy... Còn ba mớ khoai mì bên đất của tao, cũng như bên đất của mây, tao với mây kéo vô nhỏ hết đi Củ chưa được tròng mây, nhưng kệ nó, được chút nào hay chút nấy, chớ hồng lẽ để mai một nộ cho chúng ăn. Vừa nhỏ, mình vừa tri hô là khoai bị chuột bọ phá hoại, hồng thu hoạch được bao nhiêu

Sáu Minh hỏi chăm bẵm:

- Để chi vậy

Hai Phòng chậm rãi:

- Minh nhờ khoai, thiên hạ sẽ nhờ theo Minh tri hô như vậy, thiên hạ sẽ tri hô theo Thăng Bấy Mạnh có cơ để báo cáo lê trên là mùa màng thất bát, mình khỏi phải đóng thuế.

Sáu Minh thở khi khoái trá. Đúng là lão Hai Phòng này cao kiến quá tay A mà thấy cái điệ u bộ lù khù của lão, rồi tưởng lão ngu, người đó sẽ bị lầm chết. Sáu Minh lại hỏi:

- Rồi, mình chở khoai mì xuống chợ bán?

Hai Phòng nhìn Sáu Minh bằng đôi mắt thương hại:

- Tao mà có lỗ miệng nói mây ngu, chắc là mây tự ái lắm. Nhưng thiệt tình mà nói, óc mây đâu phải là óc cá lóc mà mây hồng chịu suy nghĩ cái gì cho tới nơi tới chốn hết ... Mây bán hết khoai mì, mây cầm mớ tiền như mớ giấy lộn trong tay rồi con mây no được sao Khoai nhờ về, mây biểu vợ con mây chịu khó xắt mỏng đem phơi hết. Khoai mì khô, ăn sùng sục, không đắng ngon miệng, nhưng khi hữu sự, dùng để cứu đói cũng được chứ hồng tới nỗi nạo

Sáu Minh gật gù ra chiều hiểu u và đồng ý. Nhòm người tính đứng dậy, y nói mau:

- Vậy tui với chú vô rẫy cho rồi..

Hai Phòng đưa tay ngăn lại:

- Khoan đã. Tao bàn đã hết đâu... Đó mới là bước cổ thủ. Đảng dạy làm việc gì cũng phải từng bước, từng bước, chỉ có "thời kỳ quá độ" gì đó, nhảy vọt lên xã hội chủ nghĩa là không cần từng bước thôi..

Lão nói xong câu đó, ngửa cổ lên, cười hăng hắc, rồi như kịp thấy ra điều bòn chòn của Sáu Minh, lão nói luôn:

- Cổ thủ được rồi, mình cũng phải tính tới chuyện phát triển chút đỉnh ...

Trong vườn của mình, tuy cây trái rậm rạp, coi vậy nhưng cũng còn nhiều vạt đất trống. Tao đã đem hai con vịt xiêm đôi cho thằng cha Ba Tui lấy được một mớ khoai môn giống rồi. Khoai môn dễ trồng mà cũng dễ ăn. Minh cứ thấy chỗ nào trống, mấp lổ bỏ xuống, nó lên tới đâu mình vun chum tới đó, cam đoan với mày ăn hoài cũng hông hết ... Còn nữa, cái hàng rào chung quanh vườn của mình, mình cặm khoai mì, nhổ gốc nào, mình cặm lại gốc đó, cũng đỡ lo được một phần ...

Sáu Minh vỗ vỗ bàn tay lên trán, giọng y rạng rỡ:

- Đúng như người ta nói "nó lú có chú nó không". Chú mà hông nói, chắc tui dám nổi khùng, ra tay làm bậy thôi..

Hai Phòng đứng dậy Lão kéo tay Sáu Minh:

- Bây giờ vô rẫy được rồi. Nhưng mà chưa hết ...

Lão đưa tay vỗ vô bụng bình bịch:

- Còn nữa, còn nhiều kế sách nằm ở trong đây nữa. Từ từ rồi tao nói sau. Đụng chuyện tới đâu, tao nói tới đó. Nói trước, mày sướng quá, mày phê cánh nhọn ra thì hết thể làm ăn ...

Lão kéo Sáu Minh ra khỏi quán. Lão hứng chí ngó thấy nhưng lão bỗng cụt hứng, ỉ xìu nét mặt khi nghe thằng Xương hô hoán phía sau:

- ê, chú Hai Chưa trả tiền cà phê đó nghen!

***

Mùa mưa đã chấm dứt mà sao cả ấp coi bộ xác rác xơ rợ. Mọi năm, vào thời gian này, nhà nào cũng chộn rộn lo phơi lúa, lo xắt khoai lang, lo nhổ đạo phụng. Nhà nào cũng chong đèn làm việc tới khuya lắc khuya lợ. Nhà nào cũng lo dậy sớm đặng chạy ra quốc lộ đặng giành chỗ phơi lúa, phơi khoai. Vậy mà năm nay, nhà nào cũng có vẻ ỉu oải, lạnh tanh.

Vụ lúa a mùa của tập đoàn thất bát nặng nề. Cỏ dại phủ kín gốc lúa, mắc cỡ tây chụp lên ngọn lúa cũng đâu có ai buồn dọn. Cha chung mà, đâu có ai khóc. Ban quản trị tập đoàn có hò hét, đồng bào cũng chỉ làm ầu ơ ví dầu.

Nhỏ gốc cỏ ở vườn riêng thì ai cũng siêng hết ...

Tới ngày gặt mới thê thảm. Du kích được huy động để canh giữ chung quanh, đề phòng đồng bào tâu tán lúa gặt được. Lúa gặt xong rồi, ban nông nghiệp, ban thuế, xà xướng ngồi tính chi li, không sót một hạt. Bao nhiêu lúa phải nộp thuế, bao nhiêu lúa phải bán "hợp đồng hai chiều", tương ứng với số dầu cày, phân bón mà tập đoàn đã mua của phòng nông nghiệp, được đôn vô bao, chất lên xe, chở đi mất tiêu

Ngó đồng lúa còn lại, đồng bào chung hứng. Tính công điểm, chia chác ra, sau khi giữ lại một mớ để làm giống, mỗi người chỉ còn được vài ký lô. Vài ký lô mà ăn trọn một năm, mặt ai cũng méo xẹo

Hai Phòng và Sáu Minh tùm số lúa được chia vô trong hai cái áo Hai người trần trùng trục, cầm hai cái nạm lúc về nhà.

Hai Phòng vừa đi vừa nói với Sáu Minh:

- Hai nhúm lúa này, gom chung hết lại, phơi phóng hết rồi, xay ra, đủ cho đám con của mày ăn một bữa... Mình cứ nấu cho tụi nó ăn đã chí một lần. Dầu gì cũng là lúa mới..

Sáu Minh cười gằn:

- Ăn đã miệng một bữa rồi nhin cả năm.

Hai Phòng thở dài, cảm khái:

- Tao đã nói trước với mày rồi, ba cái vụ tập đoàn này rồi cũng không đi tới đâu hết. Giới lắm là một vài năm đất đai cũng trả lại cho mình thôi

Sáu Minh bực dọc:

- Nhưng mà lúc đó như là đất hoang. Tại sao không trả lại ngay bây giờ? Thiệt tui không hiểu nổi, nghĩ tới nghĩ lui muốn điên cái đầu

Hai Phòng chắc lưỡi:

- Có gì đâu mà mày không hiểu. Chuyện gì cũng vậy hết, dưới sự lãnh đạo "ưu việt, bách chiến bách thắng" của đảng và nhà nước, đâu có dễ gì mà người ta chịu là đã sai lầm. Dầu cho có thấy sai lầm đi nữa, người ta cũng phải tìm cách che đậy, tìm cách nào hợp lý để giải thích với đồng bào, đảng

cho khỏi mất mảy mất mặt ... Nhưng mà ....

Lão cười một cách khó hiểu Sáu Minh thắc mắc:

- Nhưng mà làm sao

Hai Phòng trả lời tinh bơ:

Nhưng mà, kéo dài tình trạng như vậy mình đỡ lắm. Như vậy nghe, đồng bào không có ai phản đối vụ tập đoàn hết. Biểu nộp đất thì nộp đất. Biểu đi làm thì đi làm. Lúa gặt ra, tính thuế chở đi, cũng không ai nói một tiếng nào. Như vậy là đồng bào đã ngoan ngoãn chấp hành chánh sách của đảng và nhà nước rồi chứ còn gì nữa. Nhưng mà kết quả thì mỗi người thu hoạch được có một nhúm như vậy đây. Vậy thì, sáu tháng nắng năm nay, ai làm được cái gì đó thì làm, đi đốn củi, đi hầm than, làm cái gì cũng được hết thầy. Đâu có ai cấm cản được. Cấm họ thì phải đem gạo tới cho họ ăn. Không có gạo đem tới, tốt hơn hết là đừng có cấm. Có phải vậy không?

Sáu Minh vẫn còn thắc mắc:

- Nhưng mà .... nhưng mà .... Nhà nước đã ra lệnh nghiêm cấm ba cái vụ làm rừng, đốt than.

Hai Phòng cười thành tiếng:

- Cái lệnh đó ban ra đâu ở ngoài Hà Nội lận. Máy ông ở xa quá mà. Ăn thua là ở địa phương. Mà địa phương thì như mày biết rồi đó, cán bộ chắm mót của dân được chút nào hay chút nấy, dân "nhảy rào" nhiều chùng nào, cán bộ no chùng nấy. Mình có đốn hết cây trên núi Thị Vải, mà mình "biết ăn biết ở" chút chút, cũng không ai nói độ ng tới mình một tiếng nào đâu.

Sáu Minh ngẫm nghĩ một chút, rồi gật đầu nhẹ nhẹ. Mắt y dăm chiêu ngó lên khoảng trời cao rộng, y cất giọng như than:

- Chú Hai ơi, tui nhờ nghe lời chú mà bây giờ hông tới nỗi lo, nhưng ngó qua ngó lại bà con bốn bên, tui cảm lòng hông đặng Mẹ con thím Năm Ký rồi lấy cái gì ăn đây. Vợ chồng con cái nhà Hai Nhi làm sao mà sống? Rồi đám cháu nội của bà Ba Thời chắc bốc cục mà ăn ...

Hai Phòng cảm động ra mặt. Lão nói bằng một giọng tha thiết:

- Tao thương mày là tao thương cái nét này đây, Sáu à. Mày hơi yên phận mày là mày nghĩ liền tới phận người khác. ông bà mình có nói "trời sanh voi, trời sanh cỏ". Sở dĩ mà có sự cố này đây là vì cỏ thì có mà voi thì bị người ta cấm, không cho ăn. Nhưng mà mày tin tao đi, đâu có ai khoanh tay để chịu chết đói! Một khi mà người ta đã đói rồi, đừng có ai đại dốt mà cản ngăn người ta kiếm ăn. ông trời xuống đây, cản cũng không được đâu! Hai người đã đi tới cổng nhà Sáu Minh. Hai Phòng không cho Sáu Minh rẽ vô nhà. Lão nắm tay Sáu Minh kéo tuột qua bên phía nhà lão

Dưới gốc cây mít, lão rê một vòng tay, chỉ khắc cả vườn. Lão vói tay lên, chỉ thấu qua vườn Sáu Minh. Lão đắc chí:

- Mày thấy chưa, khoai môn của mình đầy vườn. tao coi thử một bụi rồi, củ nào củ nấy ú nụ. Khoai mì hàng rào cũng được ăn vài tháng, nhỏ bụi nào, cấm lại bụi này..

Sáu Minh không cười được. Y quăng bịch gạo đánh phịch xuống đất. Y ngồi bệt trên đồng lá khô, hai tay dang ra phía trước, gác lên hai đầu gối

Hai Phòng cười hí hí:

- Mày làm giống gì như nậu đi đòi nợ vậy

Sáu Minh "ứ hự" một tiếng. Y trả lời giọng mệt:

- Tui cũng hông biết nói sao... Chán hết mọi sự ...

Hai Phòng dài giọng:

- Đừng chán mày! Mày là cây sào chổ ng đỡ cho gia đình. Mày chán, gia đình mày sẽ buông xuôi theo... Vả lại, đã tới nỗi nào đâu! Mấy đám khoai lang mình trồng lén trong trảng tranh, củ lớn lắm rồi... Còn khoai môn rụi hết rồi, nhìn vô vườn mình đâu có ai biết là ở dưới mặt đất chứa đầy lương thực?

Tự nhiên, Sáu Minh đâm ra bực mình ngang sừng:

- Minh bỏ công, mình làm thấy tổ mà mình lại phải núp núp lén lén như mấy thằng ăn trộm?

Giọng y bỗng trở nên gay gắt:

- Rồi ngày mai mình ra sao Con cái mình ra sao Hồng lẽ muốn sống được, cứ phải che mắt thế gian, cứ phải núp lén. ông bà mình dạy phải làm gương tốt cho con cho cháu mà. Mình hồng quang minh chánh đại, con cháu sau này sẽ biến thành gian ác cả bấy..

Sáu Minh còn tính nói nhiều nữa, nhưng Hai Phòng đã kịp ngăn lại Lão ngăn lại bằng một tiếng thở dài chua xót. Lão nói mà như khóc:

- Tao hiểu bụng dạ của mày, Sáu ơi Mày sống gần tao đã lâu, hồi trước, mày có thấy tao bày mưu độc sử cho ai làm điều gì khuất lấp, tây tà hay không? Mày cứ nghĩ kỹ lại đi Từ năm một ngàn chín trăm bảy mươi hai tới giờ, từ khi tao với mày về đây khẩn hoang lập nghiệp, từ khi tao với mày bắt thăm được ở gần sát ranh nhau, tao có bao giờ làm điều gì ác đức không? Tao có bao giờ lường thung tráo đấu, treo đầu dê bán thịt chó không?

Sáu Minh làm thinh. Không biết nghĩ ngợi điều chi mà cái mặt của y quăm quăm, cặp mắt của y khi thì nhú lại, khi thì trợn lên sáng quắc.

Hai Phòng ngồi xuống trước mặt Sáu Minh. Lão ngồi xếp xuống đất, hai chun xếp bằng. Lão móc thuốc ra vắn. Đôi tay lão vắn thuốc rê, thuốc giồng đã mấy chục năm mà sao bây giờ lại run run một cách vụng về. Cái hộp quẹt nhôm chế dầu hôi, quẹt hoài không cháy Sáu Minh phải lấy diêm quẹt ra mời thuốc cho lão Lão rít liên tục ba hơi Mỗi lần rít thuốc, cái miệng lão thụt sâu tuốt vô trong, hai má lão hóp lại một cách thảm hại, cái cằm nhọn hoắt của lão đưa trơ đưa trát rạ

Ở bên vườn Sáu Minh, đứa con gái của ông ôm đứa em nhỏ, nằm tùng ton trên cái võng căng giữa hai gốc mít, đang hát ru em. Nó ca một điệu "hoài tình". Lời ca thì giầu cợt, mà sao giọng nó buồn thiu:

Trời ơi,
Bà con cô bác làm ơn
cho tôi một đĩa cơm sườn
Tui đói bụng quá trời
ba, bốn bữa rồi mà không có cái gì ăn

Hai Phòng và Sáu Minh không cười được. Sáu Minh buông thõng một cái:

- Thiệt nghĩ muốn nát óc.

Hai Phòng không rầy rà Sáu Minh nữa Lão nói một cách an phận:

- Làm sao phải sống cái đã, Sáu ơi

Sáu Minh đưa hai bàn tay lên vò đầu Mái tóc bờm xờm của y rồi nùi lên như bị quạ đánh. Y rít lên:

- Chú có biết tui phải dạy đám con tui nói láo không? Chú có biết tui dặn nó phải nói láo với cô giáo, với đám tui bạn nó không? Rồi, tui dạy nó nói láo với người ngoài, tui nó về nói láo lại với tui, với má nó, chú có biết không? Chú có nói với tui là con cái nên hay hư là do phước nhà. Tui gian dối, tui che mắt thế gian, làm sao tui tạo được phước nhà?

Mắt Hai Phòng đỏ hoe Lão khóc hồi nào, Sáu Minh không hay Lão hít mũi nghe một cái rột. Giọng lão rời như cơm nguội:

- Sáu ơi... mình đói... Con cháu mình đói tao lo làm sao để có được miếng ăn ... Trong kinh có nói... quý vương ngự trị gì đó ... chính là giai đoạn này đây Quý vương làm cho lòng dạ con người đảo điên ... Có ai trị dân mà xúi con tố cha, vợ tố chồng? ... Có ai trị dân mà đem con nít vô phá mấy chỗ tôn nghiêm thờ tự, để cho tui nó thành ra lũ "quý phá nhà chay"?

Dường như nói miết một hơi, qua cơn xúc động, Hai Phòng trở lại cái giọng tỉnh minh:

- Có chuyện này, lẽ ra tao không nói với mày. Tao hông biết trúng hay trật. Chuyện này là do tự mình ên tao nghiệm rạ Bị thấy mày buồn quá, tao mới nói, có gì mày nghiệm phụ với tao, đừng coi nhằm hay không nhằm.

Lần đầu tiên, Sáu Minh thấy Hai Phòng có vẻ rào trước đón sau quá kỹ. Y vội hỏi:

- Chuyện gì vậy?

Hai Phòng thì thầm một cách bí mật:

- Người ta có nói "đạo cao một thước, quý cao một trượng". Bởi quý cao hơn đạo cho nên nó mới lộng hành .... Nhưng mà .... nhưng mà ... nó đã cao hơn đạo mà tại sao tao với mày qua mặt nó cái rột vậy? Tao nghiệm ra như vậy: "quý cao một trượng, nhưng ... dân cao tới cả một cây số ngàn" lặn mày ới

Lão vỗ vai Sáu Minh:

- Hồi trước mình hiền bởi vì mình không số ng với quý. Bây giờ, mình trở thành một thứ "thần đàn đở mỗ" là bởi mình phải che mắt quý để mình sống còn. Rồi... rồi mai một ... quý vương bị diệt trừ, mình lại hiền trở lại, lúc đó dữ vớ i aị..

- Nhưng ... tới chừng nào quý vương mới bị diệt trừ? Không khéo bây con tui trở thành quý vương cả đám ...

Giọng Hai Phòng trở nên chắc nịch:

- Cái đó là tự mây phải lọ Được tới đâu, tao phụ tới đó. Mây phải cầu xin đất nước , ông bà. Mây phải giải nghĩa cho con mây, tại sao mây biểu tụi nó đối trá lọc lừa Mây phải lo lắng cho con mây Mây phải cho tụi nó hiểu là chính mây nuôi dưỡng tụi nó. Mây mà buông trôi thì mây cũng thành .... quý vương, chứ đừng nói tới đời con mây Phải vui vẻ, chứ đừng lúc nào cũng triển lãm cái bộ mặt chà bá như Tào Tháo lúc chạy qua Huê Dung đạo Phải làm sao, Sáu à, cho con mây nó thấy cái nhà là ổ của con chim ... Chớ đừng để tụi nó chán ở trong nhà, chạy ra ngoài đường mà nghe theo lời dụ dỗ rù quyền của quý vương.

Trích "Cặp Mắt Quay Lại" - Nguyễn Đức Lập